

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ 2020-2024

1. Αρχιτεκτονική και παιδιά

Συνέχιση της δράσης που είχε πραγματοποιηθεί από ομάδα εργασίας της Μ.Ε. κατά το έτος 2018, η οποία έφερε σε επαφή παιδιά δημοτικού σχολείου με την αρχιτεκτονική, το σχεδιασμό και την παρέμβαση στο χώρο. Ειδικότεροι στόχοι είναι η ερμηνεία της αρχιτεκτονικής μέσα από τα μάτια των παιδιών, η ψυχαγωγία, η φαντασία, η δημιουργικότητα, η ενθάρρυνση της μαθητικής πρωτοβουλίας, η βιωματική προσέγγιση στη μάθηση, η συνεργατική μάθηση, η εξοικείωση με όγκους, μεγέθη, κλίμακες, η παρατήρηση και κατανόηση του περιβάλλοντος χώρου και του κτισμένου περιβάλλοντος, ο προβληματισμός για θέματα του χώρου και της πόλης. Η προηγούμενη εμπειρία εφαρμογής της δράσης, με πολύ θετική ανταπόκριση από δασκάλους και μαθητές και ενδιαφέροντα αποτελέσματα, απέδειξε τη σημασία δράσεων που απευθύνονται σε παιδιά.

Επισκέψεις μελών της ΜΕ αρχιτεκτονικών θεμάτων σε επιλεγμένα δημοτικά σχολεία, στα οποία θα γίνουν διαλέξεις- συζητήσεις με σκοπό την εισαγωγή στις βασικές έννοιες της αρχιτεκτονικής και εκπόνηση μικρών projects. Κατά την προηγούμενη εφαρμογή της δράσης οργανώθηκαν εκπαιδευτικά εργαστήρια, δημιουργήθηκαν ασκήσεις και οργανωμένο υλικό το οποίο παρουσιάστηκε στην τάξη. Οι παρουσιάσεις συνοδεύονταν από συζήτηση, μικρές ασκήσεις και εκπόνηση projects - κατασκευών από τους μαθητές. Προτείνεται χρήση του οργανωμένου αυτού υλικού και εμπλουτισμός του.

Διοργάνωση εκδήλωσης/ έκθεσης στην οποία θα παρουσιαστούν οι δημιουργίες των παιδιών.

2. Ο ρόλος των αρχιτεκτονικών διαγωνισμών και το ισχύον θεσμικό πλαίσιο

Ενέργειες σχετικά με την τροποποίηση/ βελτίωση του θεσμικού πλαισίου που διέπει τους αρχιτεκτονικούς διαγωνισμούς. Αξιοποίηση της έρευνας μέσω ερωτηματολογίου που πραγματοποιήθηκε από την Μ.Ε. κατά την προηγούμενη θητεία και είχε ικανοποιητική συμμετοχή, με την οποία διερευνάται η άποψη των Αρχιτεκτόνων σχετικά με το θέμα και αξιολογείται το θεσμικό πλαίσιο.

3. Θεσσαλονίκη ... όπως τη φαντάζεσαι

Σειρά δράσεων για την αρχιτεκτονική και το δημόσιο χώρο, στο πλαίσιο της εξωστρέφειας της Μ.Ε. και της επικοινωνίας και συνεργασίας της με τους φορείς της πόλης και τους πολίτες.

Living Labs: Ανάκτηση Κοινόχρηστων και Κοινοφελών Χώρων στο Αστικό Περιβάλλον

Συνεργασία της ΜΕ με φορείς και με πρωτοβουλίες πολιτών με στόχο τη συμμετοχική διαχείριση του ελεύθερου δημόσιου και κοινόχρηστου χώρου (π.χ. rocket parks, ενοποίηση εσωτερικών ακαλύπτων κ.α.). Δημιουργία Living Lab, στο πλαίσιο στόχου για εξωστρέφεια της επιτροπής, με δυνατότητα χρήσης ηλεκτρονικής πλατφόρμας από το κοινό.

Έκθεση: Θεσσαλονίκη ... όπως τη φαντάζεσαι

Πρόσκληση πολιτών/αρχιτεκτόνων για παρουσίαση ιδεών που αφορούν σε διαμόρφωση τμημάτων του δημόσιου (ή μη) χώρου της πόλης μας μέσω εικόνων, βίντεο, σκίτσων, κλπ. Συνεργασία με σχολεία, σχολές κλπ.

Έρευνα μέσω ερωτηματολογίου

Διερεύνηση της άποψης των πολιτών σχετικά με την αρχιτεκτονική της πόλης, την εικόνα του δημόσιου χώρου, προτάσεις για παρεμβάσεις και έργα σε κοινόχρηστους χώρους κ.α.

Ψηφιακό Εργαστήριο Συμμετοχικού Σχεδιασμού για την πόλη

Διοργάνωση ενός online εργαστηρίου με θέμα την πόλη και το αστικό τοπίο, όπου κάθε συμμετέχων θα μπορεί να καταθέσει τις απόψεις, ιδέες, προτάσεις, λύσεις (υλοποιημένες ή όχι) του, με σκοπό την παραγωγή ενός 'εγχειριδίου' αστικού τοπίου.

Διοργάνωση διαλέξεων από νέους αρχιτέκτονες

Παρουσίαση Online από την Ελλάδα και το εξωτερικό.

4. Διαδρομές στην πόλη - η άγνωστη πόλη

Οργάνωση περιπάτων ακολουθώντας λιγότερο γνωστές διαδρομές. Μπορούμε να διοργανώσουμε έξι περιπάτους / έτος (10,11,12,3,4,5) σε περιοχές όπως πρώην στρατόπεδα, ρέματα, ακτές, οικιστικά σύνολα) πχ στρατόπεδα Παύλου Μελά, Καρατάσιου, Μεγάλου Αλεξάνδρου, κλπ, ρέμα Ασημάκη κλπ, Δέλτα Αξιού και παραλία Καλοχωρίου, κλπ.

5. Εξυγίανση του campus του ΑΠΘ

Τα τελευταία χρόνια το campus του ΑΠΘ αποτελεί έναν επικίνδυνο χώρο, ειδικά μετά τις απογευματινές ώρες, ενώ θα μπορούσε να αναδειχθεί και να αποτελέσει πόλο έλξης για δραστηριότητες και κοινωνικές επαφές όχι μόνο φοιτητών και διδασκόντων αλλά και πολιτών. Προτείνεται η διοργάνωση ημερίδας και η συνεργασία με το ΑΠΘ και λοιπούς εμπλεκόμενους φορείς για την εύρεση λύσεων και προτάσεων που θα εξυγιάνουν το χώρο και θα προωθήσουν τη διενέργεια εκδηλώσεων στο campus.

6. Καταγραφή εγκαταλελειμμένων κτιρίων ιδιαίτερου αρχιτεκτονικού ενδιαφέροντος και προτάσεις αξιοποίησής τους.

Προτείνεται λοιπόν η σύσταση μιας διεπιστημονικής Ομάδας Εργασίας (ΑΜ και ΠΜ) η οποία θα αναλάβει να μελετήσει το ζήτημα και συγκεκριμένα:

Α) Την καταγραφή των εγκαταλελειμμένων κτιρίων σε επιλεγμένες περιοχές του Πολεοδομικού Συγκροτήματος Θεσσαλονίκης (ΠΣΘ) ή και πόλεων των νομών της Κεντρικής Μακεδονίας.

Β) Την αξιολόγηση τους τόσο ως προς την αξία τους αρχιτεκτονικά όσο και ως προς την ικανότητα τους να επιδεχθούν εργασίες συντήρησης - αποκατάστασης πλέον.

Γ) Την διατύπωση προτάσεων για την κατάλληλη αξιοποίηση των παραπάνω κτιρίων ώστε να αναδείξουν την πόλη και να συμβάλουν στην περαιτέρω οικονομική, πολιτιστική και τουριστική της ανάπτυξη.

7. City Branding – Προώθηση της Πόλης

Προτάσεις ανάδειξης της πόλης μέσω διαδρομών πολιτιστικού ενδιαφέροντος που συνδυάζουν στοιχεία της σύγχρονης κοινωνικής πραγματικότητας και κουλτούρας (ιστορικά - παραδοσιακά κτίρια, μουσεία, μνημεία αρχιτεκτονικού και πολιτιστικού ενδιαφέροντος, σημεία με γαστρονομικό ενδιαφέρον κ.ά.), αλλά και δράσεων που συνδυάζουν το παραδοσιακό-διατηρητέο με το σύγχρονο.

8. Ελεύθεροι Χώροι εκτάκτου ανάγκης

Αναζήτηση τρόπων, τόπων και διαδικασιών για τη μετατροπή χώρων σε ελεύθερους, υπαίθριους τόπους ανθρώπινης δραστηριότητας. Δεδομένης της πρόσφατης (και της απευκταία επικείμενης) εμπειρίας λόγω πανδημίας, είναι χρήσιμο να διερευνηθούν οι αλλαγές, που αντίστοιχες εμπειρίες επιφέρουν στο σχεδιασμό, και να προταθούν τρόποι, μέσω της αρχιτεκτονικής διανόησης και ματιάς, γρήγορης και σωστής μετατροπής υπαίθριων χώρων για την εξυπηρέτηση των κοινωνικών αναγκών.

9. Αρχιτεκτονικοί Διαγωνισμοί / Μελέτες μητροπολιτικού χαρακτήρα

Παρουσίαση των αρχιτεκτονικών διαγωνισμών / παρακολούθηση (ΦΙΞ, ΔΕΘ, ΜΠΠΜ)

10. Ο σχεδιασμός στα χρόνια της πανδημίας

Στην εποχή του Covid19 στην εποχή των γενικευμένων και συνεχόμενων απειλών πανδημίας, ο σχεδιασμός των πόλεων και κυρίως του δημόσιου χώρου πρέπει να ειδωθεί σε μηδενική βάση. Μετά τα γενικευμένα lock-downs των πόλεων σε παγκόσμιο επίπεδο και τις πρωτοφανείς εικόνες ερήμωσης, πολλές πόλεις επανέρχονται με σχέδια της επόμενης ημέρας αλλά και πιο μακροπρόθεσμα που διαχειρίζονται, κυρίως, τα θέματα του δημόσιου χώρου και της κυκλοφορίας. Σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη έχουν ανακοινωθεί σχέδια πεζοδρομήσεων, μεγάλοι και μικροί περίπατοι με την κραυγαλέα απουσία των αρχιτεκτόνων αλλά και ενός συνολικού διεπιστημονικού σχεδιασμού.

Μερικά αρχικά θέματα:

- Σχέση δημόσιου – ιδιωτικού // τα ρευστά όρια
- Σχεδιασμός υγιών πόλεων
- Τρόπος χρήσης των δημόσιων χώρων (άσκηση / περπάτημα κλπ)
- Οι πράσινοι δημόσιοι χώροι ως θεραπευτικό αντίσωμα στην πόλη
- Επανεξέταση της μετακίνησης στην πόλη, πεζή μετακίνηση, ποδηλατόδρομοι, μέσα μαζικής μεταφοράς αλλά και η ιδιόμορφη επανάκαμψη του ΙΧ αυτοκινήτου
- Κοινωνική αποστασιοποίηση και ψηφιακή διασύνδεση

Η πρόταση περιλαμβάνει την διοργάνωση σειράς συζητήσεων, συνεντεύξεων, στρογγυλών τραπεζών, άρθρων κλπ., με ειδικούς σε κάθε ένα από τα παραπάνω θέματα. Τα παραπάνω μπορεί να συμβαίνουν είτε σε φυσικό τόπο είτε online, είτε με έντυπο τρόπο.

Η διοργάνωση μπορεί να γίνει σε συνεργασία με την ΜΕ Χωροταξίας.

11. Οδοστρώματα και δίκτυα στον παραδοσιακό οικισμό της Άνω Πόλης (συνεργασία με Μ.Ε. Έργων Υποδομής και Δικτύων)

Στη δεκαετία του '80 για την αναβάθμιση του δημόσιου χώρου κατασκευάστηκαν οι τρεις αρχαιολογικές διαδρομές οι οποίες ενοποίησαν τα βυζαντινά μνημεία, με την καθοριστική υποστήριξη του τότε Υπουργού Χ.Ο.Π Αντώνη Τρίτση. Οι μελέτες είχαν εκπονηθεί από το τμήμα της Άνω Πόλης της ΔΙΠΕΧΩ.ΚΜ. και τη ΔΕΠΟΣ η οποία και ολοκλήρωσε τα έργα.

Οι προδιαγραφές που τηρήθηκαν για την κατασκευή των διαδρομών αφορούσαν:

- Διατήρηση - επανάχρηση των παλαιών υλικών του οδοστρώματος που είχε καλυφθεί από ασφαλτικό τάπητα (κυβόλιθοι, ακανόνιστοι λίθοι κλπ.).

- Υπογείωση των εναερίων δικτύων (ΔΕΗ, ΟΤΕ).

- Επισκευή και χρωματική αποκατάσταση των όψεων των παλαιών κτισμάτων κατά μήκος των διαδρομών.

- Ανάπλαση κοινοχρήστων χώρων

Στα τριάντα και πλέον έτη που έχουν περάσει από τότε τα οδοστρώματα στην άνω πόλη έχουν δεχθεί πολλές επεμβάσεις για τη συντήρηση, την αντικατάσταση των δικτύων ή τη διέλευση νέων με αποτέλεσμα μία πολύ κακή εικόνα σε πολλές περιπτώσεις. Προτείνεται να γίνει καταγραφή και αξιολόγηση της κατάστασης του οδοστρώματος σε συγκεκριμένη περιοχή της Άνω Πόλης και αναζήτηση τρόπων για τη διέλευση, συντήρηση και αντικατάσταση των δικτύων υποδομής χωρίς να δημιουργείται η σημερινή εικόνα.

12. Κατασκευές καταστημάτων εστίασης σε κοινόχρηστους χώρους της πόλης και Μορφολογία καταστημάτων σε διατηρητέα κτίρια

Τα καταστήματα εστίασης αναπτύσσονται και σε μέρος του κοινόχρηστου χώρου της πόλης, τον οποίον και καταλαμβάνουν με διάφορες κατασκευές (τραπεζοκαθίσματα, στέγαστρα, ομπρέλες, σταθερά ή κινητά πετάσματα, διαχωριστικά κ.α.). Προτείνεται να διερευνηθεί το θεσμικό πλαίσιο [άρθρο 20 ν. 4067/2012, Αποφ-52716/01(ΦΕΚ-1663/Β/13-12-01)], αντίστοιχα παραδείγματα ευρωπαϊκών χωρών και να γίνουν προτάσεις για τη διαχείριση του θέματος αυτού.

Στα διατηρητέα κτίρια σε εμπορικούς δρόμους της πόλης, ελάχιστα από τα **καταστήματα του ισογείου** διατηρούν τη μορφολογία των κουφωμάτων / ανοιγμάτων και του εσωτερικού χώρου του διατηρητέου κτιρίου. Προτείνεται να διερευνηθεί το θεσμικό πλαίσιο αλλά και οι απόψεις των ιδιοκτητών / ενοικιαστών των καταστημάτων, αντίστοιχα παραδείγματα ευρωπαϊκών χωρών και να γίνουν προτάσεις για τη διαχείριση του θέματος αυτού.

13. Μετρό Θεσσαλονίκης

Ένα από τα μεγαλύτερα έργα της πόλης είναι ακόμα και σήμερα αφορμή για διχασμό (απόσπαση - διατήρηση αρχαιοτήτων) σχόλια και ανέκδοτα, ένας διαχρονικός αστικός μύθος. Συνδέοντας το με την προηγούμενη δράση της ΜΕ, το έργο είναι δρομολογημένο να γίνει στην ίδια πεπατημένη με το μετρό της Αθήνας με πανομοιότυπους σταθμούς και ως στοιχεία διάκρισης μικρές διαφοροποιήσεις μεταξύ τους, προσθήκη γλυπτών κτλ. Για άλλη μια φορά ο δημόσιος χώρος αντί να δώσει το στίγμα του με ταυτότητα ξεχωριστή στην κάθε στάση θα υποχωρήσει μπροστά στην εργολαβική τυποποίηση. Προτείνεται η διερεύνηση τρόπων ώστε να μη χαθεί άλλη μια ευκαιρία διαμόρφωσης δημόσιου χώρου.

14. ΟΜΑΔΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ –ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΑΛΛΕΣ ΜΟΝΙΜΕΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ του ΤΕΕ/ΤΚΜ (Ενδεικτική Θεματολογία)

α. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ με Μ.Ε. ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

- Μητροπολιτικά Κέντρα της Κεντρικής Μακεδονίας και αντίστοιχα παραδείγματα Ευρωπαϊκών Μητροπολιτικών Κέντρων. Βέλτιστες πρακτικές και εφαρμογές Έξυπνων Πόλεων
- Αξιοποίηση και ενοποίηση αστικού και περιαστικού πράσινου – Μητροπολιτικά Πάρκα

β. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ με Μ.Ε. ΕΡΓΩΝ ΥΠΟΔΟΜΗΣ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ

- Αξιολόγηση των χώρων στάσης σε Μέσα Μαζικής Μεταφοράς
- Κυκλοφορία πεζών και ποδηλατών. Διερεύνηση των μελετών κυκλοφορίας των ομάδων αυτών και του θεσμικού πλαισίου τους (ΣΒΑΚ κλπ)

γ. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ με Μ.Ε. ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

- Ενεργειακή απόδοση και αισθητική των κτιρίων
- Ενσωμάτωση ΑΠΕ σε κτίρια – δυνατότητες και προοπτικές

δ. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ με Μ.Ε. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

- Φέρουσα ικανότητα τόπων με περιβαλλοντικές ιδιαιτερότητες και ευαίσθησιες

ε. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ με Μ.Ε. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

- Επιμόρφωση και εξοικείωση νέων διπλωματούχων μηχανικών σχετικά με το νομοθετικό πλαίσιο που διέπει την αρχιτεκτονική δραστηριότητα, καθώς και τις διαδικασίες που απαιτούνται για την έγκριση και υλοποίηση αρχιτεκτονικών έργων
- Συνεργασία με το Πανεπιστήμιο για πιθανές λύσεις απασχόλησης για απόκτησης εμπειρίας νέων μηχανικών (προγράμματα επιδοτούμενης εργασίας στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα)
- Επάγγελμα και ηλεκτρονική διακυβέρνηση: ψηφιοποίηση συναλλαγών με το δημόσιο για αποφυγή γραφειοκρατικών διαδικασιών.